

На основу члана 44. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“ број 129/07, 83/2014-др.закон и 101/2016-др. закон и и 47/2018,111/2021-др.закон), члана 65. Статута општине Неготин („Сл. лист општине Неготин“ број 4/2019), члана 13. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Сл.гласник РС“ број 10/13, 142/14, 103/2015 и 101/16), а у вези члана 38. и 40. Одлуке о буџету општине Неготин за 2023.годину („Сл.лист општине Неготин“ број 35/2022) Комисија за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин, на седници одржаној дана 26.01.2023.год. број 320- 5/ 2023-IV/05, доноси предлог

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА Општину Неготин у 2023.год.

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Географске и административне карактеристике: Општина Неготин представља природну географску целину, економски повезан простор који поседује изграђену комуникацију међу 38 насељених места, са Неготином као урбаним насељем градског типа које представља гравитациони, просторни, економски и историјски и административни центар. Одликује је добар географски и стратешки положај, обзиром да се налази на тремеђи трију држава, Србије, Бугарске и Румуније. Налази се у равници окруженој планинама Мироч, Црни Врх и Дели Јован, са једне и Дунавом и Тимоком са друге стране. Укупна површина општине Неготин, односно територија општине Неготин износи 1.089 км² (1,23% од укупне површине територије Републике Србије и 31,08% површине Борског округа) и обухвата 39 насељених места са 42 катастарске општине („Општине и региони у Републици Србији“, 2011., Републички завод за статистику). Број становника по попису становништва из 2011. године износи 37.056. Од укупног броја становника у селима живи 20.174 становника, док је у граду Неготину 16.882 становника. У иностранству живи и ради 12.623 лица. Имајући у виду чињеницу о броју становника и просечну густину насељености од 34 становника/км² може се закључити да се територија општине Неготин може посматрати као рурална територија. Општина Неготин се граничи на северу са општином Кладово, северозападно и западно са општином Мајданпек, југозападно са општином Бор, јужно са општином Зајечар, југоисточно и источно са Републиком Бугарском у дужини од 41км и североисточна граница је са Републиком Румунијом у дужини од 35,5км током међународне реке Дунав. Дужина државне границе сувоземне износи 31км, а водене 45,5км.

Природни услови и животна средина: Природни услови и животна средина: Општина Неготин спада у подручја која су натпросечно богата обрадивим пољопривредним површинама. Укупно има 70.341 ha пољопривредног земљишта, што чини 64,5% укупног земљишта, односно 61.123 ha обрадивог. Од ових површина сада се обрађује око 25.000 ha. Због изузетно ниске надморске висине града Неготина од 28 m има специфичну климу са веома топлим летима (преко 200 сунчаних дана) и врло хладним и оштрим зимама. Карактеристике рељефа овога простора, као последица геолошке грађе, тектонских и езогених процеса, могу се исказати висинским областима и експозицијом, као показатељима релевантним за валоризацију кроз коришћење земљишта. Према висинским зонама, терен се може грубо поделити на три целине: - зона са надморским висинама испод 300m. Ово су висине које преовлађују на овом простору (преко 70%, односно 785 km²) - зона са 300-800m (297 km², односно око 27%) - зона са висинама преко 800m (само око 0,6% или 7 km²). Према конфигурацији терена разликују се две области брдско-планинска и равничарска. У структури нагиба терена преовлађују благи нагиби (до 5% и 5-10%), што се позитивно одражава на повољности за пољопривредну производњу (мала деградација земљишта ерозионим процесима). Географски положај и карактеристике рељефа условљавају извесне специфичности у погледу климе општине Неготин. Налази се у зони умерено – континенталне климе. Средња годишња температура износи око 11 степени С^о, најтоплији месец је јули са око 23^оС а

најхладнији је јануар са -1°C средње температуре. Присутне су велике разлике између максималних и минималних температура, што је одлика континенталне климе. Подручје општине Неготин карактерише велики број сунчаних дана у току године, чак 265, што Неготин сврстава у један од најисплатљивијих простора за постављање соларних паркова и коришћење соларне енергије. На подручју општине Неготин налази се један од најзначајнијих капацитета за производњу енергије, пре свега хидроелектрана "Ђердап 2". Подручје општине Неготин се одликује веома хетерогеним геолошким саставом. Због разноврсности геолошке подлоге, заступљене су и различите врсте земљишта. Према педолошкој карти басена Тимока, на територији општине Неготин, најзатупљенији тип земљишта је смоница и то на територији села Душановац, Самариновац, Прахово, испод села Кобишница и Буковче, између села Михајловац и Слатина, као и на деловима територије других села. У околини града Неготина и села Милошево, Кобишница, Буковче, па све до Тимока и Дунава, заступљена је ритска црница која је образована на остацима ритова и бара. Пескуша је заступљена на Кобишничком платоу, на територији села Радујевац и Прахово, а алувијални наноси директно прате речне токове. У брдскопланинском подручју су заступљена смеђа кисела и лесивирана земљишта и у мањој мери псеудолеј. Најпродуктивније земљиште је смоница, што значи да је територија општине Неготин веома погодна за пољопривреду. Најплоднији део је Неготинска низија која заузима укупну површину од 26.000 ha, налази се на надморској висини од 37 m, има услове за све пољопривредне културе, и има услове за наводњавање због близине Дунава и мањих водотокова. Спроведена је прва фаза одводњавања на површини од око 7000 ha. Отпочела је изградња система за наводњавање дела низије са постојеће пумпне станице ИХП Прахово којим би се наводњавало око 1100ha. Од површинских вода на територији општине Неготин најзначајнији је Дунав, који је источна граница општине и река којој гравитирају све остале воде. Хидролошки, на другом месту по важности је Тимок, а затим Слатинска, Замна, Јасеничка и Сиколска река које настају на крајњем западу општине испод врхова Мироча, В. Гребена и Дели Јована и дренирајући око 90% проучаваног простора уливају се у Дунав и Тимок. Основне особине воде Дунава које су од значаја за становнике Крајине и које изазивају одговарајуће промене у њој су пронос наноса (због Ђердапа II), квалитет и температура воде (риболов, туризам), лед (саобраћај). Површине под шумама су углавном концентрисане у западним и северозападним брдским деловима територије општине. Највиши делови су обрасли буковим шумама, док се храстове шуме налазе у обраслим деловима испод букових. Без обзира на то да ли је функција шума производна или заштитна, може се рећи да постоји велика разноликост (буква, храст, граб, јасен, врба и топола) у погледу врста дрвећа на овој територији. Учесће површина под шумом у укупној површини неготинске општине износи 25%. Од укупне површине под шумама, највећи део површина је у приватном власништву (83% површина), док на осталих 17% газдују „Србијашуме“, преко Шумске управе Неготин, Шумског газдинства „Тимочке шуме“ из Бољевца. Постоји тренд повећања површине под шумама због депопулације села и напуштања пољопривредне производње. У склопу ливадске вегетације присутан је велики број врста лековитог биља, односно врста које представљају сировину за производњу лекова и козметичких препарата (пелен, велебиље, хајдучица, камилица, кичица, кантарион...). У неким сеоским подручјима присутна је традиција у сакупљању ових сировина, али постоји недостатак прерадних капацитета (сушара или погона за екстракцију).

Стање и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: Демографске карактеристике и трендови: Становништво као основна претпоставка привредног развоја је анализирано са циљем да се утврди да ли постоји адекватан људски потенцијал за диверзификацију руралне економије. Основна карактеристика становништва ове територије је дуга традиција у бављењу разним видовима пољопривредне производње. У социолошком смислу становништво је привржено традиционалним вредностима и очувању обичајног наслеђа. Према попису становништва из 2011. године, на територији од 1.089 км² живи 37.056 становника, што чини 0,52% популације Републике Србије. Просечна густина насељености је 34 становника на 1 км². Просек коришћеног пољопривредног земљишта износи само 6,54 ha по пољопривредном газдинству, што је за 20,11% више него национални просек. Статистика показује да је у периоду 2002.-2011.године, забележен пад броја становника у општини Неготин за 6.362 становника. Од тог броја, 5.486 је смањење становника у сеоским срединама, а 876 у градској средини. Одлив становништва због економских миграција је константан и нема реверзибилан ток тако да је потребно дефинисање посебних мера социјалне политике на националном и локалном нивоу како би се

демографско пражњење простора изазвано овим процесима зауставило или ублажило. Општина Неготин је карактеристична и по великом броју становника која су на привременом раду у иностранству и који представљају условно потенцијалне инвеститоре за одређене пројекте али и ограничавајући фактор због демографског пражњења простора. Највећи број становника у овој категорији живи и ради у земљама Европске уније.

Диверзификација руралне економије: Укупна запосленост у свим областима делатности (годишњи просек у 2011. години) на подручју општине Неготин била је 6.422 лица (4.887 у друштвеном и 1.535 у приватном сектору). Ако посматрамо запосленост по делатностима запажа се да је највећи број запослених у здравству и социјалном раду, у образовању, затим у производњи електричне енергије и гаса, прерађивачкој индустрији, трговини, саобраћају. Запослених у делатности рибарства није било. Структура незапослених лица према квалификацијама није се значајније мењала. Највећи број незапослених је неквалификованих лица, затим лица са IV степеном стручне спреме, са III, II, VI, VII, ВСС. Учешће жена у неквалификованој радној снази је највеће и износи 48,9%. У структури незапослених лица према полу највеће учешће имају мушкарци 52,21%. Богато културно наслеђе које укључује разноврсне туристичке мотиве почев од археолошких налазишта из доба Неолита, преко остатака Римске културе (археолошко налазиште Врело Шаркамен), средњевековних манастира (Буково, Вратна, Короглаш) до споменика из новије историје (градске цркве, комплекс Мокрањчеве куће...), заједно са развијеним културним, музичким и етно манифестацијама (Мокрањчеви дани, сусрети села...), чине Неготин атрактивном туристичком дестинацијом у области културног туризма Источне Србије.

Рурална инфраструктура: Мрежу путева на територији општине Неготин чине: магистрални, регионални и локални путеви. Укупна дужина путне мреже на територији општине Неготин износи 453 км од чега 345 км са савременим коловозом. Најважнији комуникацијски правац представљају саобраћајнице највишег реда и то: магистрални пут број 24 и 25. Кроз општину Неготин магистрални путеви протежу се у дужини од 89 км. Регионална путна мрежа значајна је са становишта допуне магистралне мреже у погледу прихватања саобраћајних токова значајних за општину и шире подручје. Дужина регионалне путне мреже кроз општину Неготин износи 143 км од чега је 113 км са савременим коловозом. Локална путна мрежа на територији општине Неготин обухвата 33 локална пута који као терцијалне саобраћајнице по важећим прописима спадају у категорију најнижег реда. Укупна дужина локалних путева износи 221 км с тим што 144 км има савремени коловоз. Железнички саобраћај-На подручју општине Неготин, долином Тимока налази се траса пруге Ниш - Прахово. Пруга је нормалног колосека ширине 1.435 мм. Дужина пруге на целом потесу износи 184 км и 600 метара. Сеоска насеља која се налазе поред трасе пруге су Прахово, Кобишница, Мокрање, Вељково, Рогљево, Рајац и Брањевац. Речни саобраћај са луком - Систем речног саобраћаја на подручју општине Неготин везан је за Дунав као међународни пловни пут и пристаниште које се налази на овом подручју. Дунав представља најважнију речну магистралу средње и југоисточне Европе, европски коридор и има огроман значај за међународну робну размену. Међу стратешким републичким приоритетима посебна пажња даје се развоју најзначајнијег речног коридора - Дунаву, односно развоју Коридора 7, дужине 2.500 км, који је део Трансевропског пловног пута (Рајна - Мајна - Дунав), и повезује Северно са Црним морем на укупној дужини од 3.505 км. Лука 'Прахово' се налази на десној обали Дунава (км 861), представља последњу излазну луку на територији Србије и налази се 4 км низводно од ХЕ "Ђердап" II. Повезана је железницом и друмским саобраћајницама са другим деловима Србије. Постоји Регионални план управљања отпадом и склопљен је Споразум о заједничком управљању отпадом између ЈЛС Зајечар, Бор, Неготин, Кладово, Књажевац, Бољевац и Мајданпек, чиме су локалне самоуправе уредиле циљеве и задатке у управљању комуналним отпадом, финансирање припремних активности, као и изградњу заједничког регионалног центра за управљање комуналним отпадом на локацији депоније "Халово". Хидрографску карту општине Неготин чине следеће реке: Дунав (у дужини од 31 км), Тимок, Сиколска река, Јасеничка река, Слатинска река, Замна. У области водoprивредне инфраструктуре најзначајнији радови везани су за: - Заштиту од вода: преко територије општине Неготин протиче велики број површинских токова а због њиховог бујичног карактера ови водотокови на појединим деоницама наносе велику штету, пре свега пољoprивредним површинама, тако да за већину ових водотокова постоје урађени пројекти њихове регулације. Такође, у сливовима ових река изражене су високе подземне воде, због тога је заштита од вода један од приоритетних водoprивредних радова на територији Општине. -Изградњу акумулација - система за наводњавање: У оквиру водoprивредног развоја општине Неготин потребно је наставити са

започетим радовима око наводњавања Неготинске низије. -Мелиоративни канали: цела Неготинска низија, као и сам Неготин, су испресецани отвореним каналима чија је главна улога одвођење површинских и дренажних вода.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Општина Неготин је богата плодним пољопривредним земљиштем. Под пољопривредним површинама је око 64,7% укупне територије Општине, у чијој структури доминирају оранице, пашњаци и површине под виноградима и воћњацима. Пољопривредне површине захватају 67.183,44 ha (извор података РГЗ), од чега су 57.950,21 ha обрадиве површине, а остало су пашњаци, трстици и неплодно земљиште. Пољопривредно земљиште у државној својини износи 8620 хектара, а тренутно под закупом је 1817 хектара. Погодности за мелиорацију доприносе могућем унапређењу производње. Општина Неготин спада у подручја која су натпросечно богата обрадивим пољопривредним површинама. Од ових површина сада се обрађује око 23.896 ha под ратарским и повртарским културама, 471 ha под воћарским културама, 798 ha винограда и око 2.500 ha под вишегодишњим травама, што чини укупну површину која се обрађује од 27.665 ha (извор података: ПССС Неготин, 2016.). Процентуално обрађује се 41,18% од расположивог обрадивог земљишта. Најзаступљеније културе су: житарице на 10.000 стрна жита, кукуруз 6.500 ha и сунцокрет 5.500 ha. У задњих пар година на близу 440 ha се гаји поврће, развија се пластенички начин гајења поврћа. Проблем је уситњеност поседа на целој површини има око 459.000 катастарских парцела. Пољопривредно земљиште у државној својини даје се у закуп на основу урађеног Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта предвиђено за давање у закуп физичком, односно правном лицу за период који не може бити краћи од једне године нити дужи од 40 година. У општини Неготин пројектом је предвиђено наводњавање око 13.950 ha. Тренутно је реализован пилот пројекат „Хидросистем за наводњавање Неготинске низије коришћењем постојеће пумпне станице ИХП Прахово“. Овај систем обухвата површину од 1.100 ha. До сада је изграђена главна цревна мрежа од 14 км и секундарна цревна мрежа у дужини од 5630 метара. Тренутно је тиме могуће наводњавати површину од око 550 хектара.

Вишегодишњи засади: Виноградарство: Према попису пољопривреде из 2012. године на територији општине Неготин површине под производно-активним виноградарским засадама износе 798 ha, што је 3,60% од укупне површине под виноградима у Републици Србији. Просечна површина под виноградом по газдинству је 0,37 ha (што је за 35% изнад просека у Србији). У сортименту су заступљене претежно винске сорте (715 ha или 89,60%), где доминирају сорте за квалитетна и врхунска вина. Стоне сорте обухватају 83 ha или 10,40% од укупних површина по виновом лозом у општини Неготин. Виноградарство је најразвијеније у јужном делу општине (села Рогљевачко-рајачког виногорја), затим села Речка, Михајловац и Чубра. Захваљујући подстицајним средствима последњих година виноградарство и винарство постепено оживљава и долази до благог повећања површина, повећава се интерес за подизање нових засада, за регистрацију мини-винарија. У општини Неготин регистровано је 21 произвођача вина. Укупан број различитих вина (трговачких имена вина) која се производе је 85. У сортименту од винских сората доминирају: - каберне совинјон, геме, мерло, рајнски ризлинг, шардоне, италијански ризлинг. Поменуте сорте су најзаступљеније, а гаје се још: - прокупац, црни бургундац, тамјаника црна, зачинак и др. (сорте за црвена вина) -совинјон бели, мускат отонел, семијон, смедеревка, жупљанка и др. (сорте за бела вина). Парцеле су распарчане, углавном су то мање парцеле на више различитих места, а ређе веће површине на једном месту. Узгој грожђа је организован на велики број мањих виноградара, од којих се многи још увек нису регистровали као произвођачи вина по актуелном Закону о вину (као предузетници или правна лица) да би могли да производе вино за тржиште. Има и неколико "већих" произвођача, али доминирају мањи виноградари. Последњих година бележи се пораст регистрације мањих винарија (предузетника) и таква тенденција ће се наставити у наредном периоду (са заштравањем контроле пласмана вина на тржишту). Постоји опасност да се сортна препознатљивост овог краја постепено губи, јер поред изузетних природних услова за узгој винове лозе потребно је нешто посебно чиме би се овај крај истакао на винској карти Србије. За општину Неготин то би требале бити тзв. аутохтоне сорте односно старе одомаћене сорте: Црна тамјаника, Багрини и Зачинак. У свету је присутна тенденција маркетинга сорти и вина који су специфични или карактеристични за дотичну област. Ту лежи и значајан потенцијал општине Неготин, јер не могу се много крајева похвалити са таквим карактеристикама. Међутим сем црне тамјанике остале две сорте у садашњем стању немају лепу

будућност, Зачинак се јавља спорадично, док Багрине за сада нема у производњи сем пар старих и запуштених засада. Винарско тржиште све више захтева аутентична вина из појединих крајева. Интернационалне сорте за квалитетна и врхунска вина треба гајити и садити у даљој перспективи, али треба спречити губитак поменутих сората као и подстаћи задржавање ових сората пре свега у неготинском крају (ту значајну улогу има средња пољопривредна школа „Рајко Боснић“ у Неготину која поседује сортни матични засад сорте црна тамјаника за производњу калем-гранчица и калемова ове сорте). Значајан допринос очувању сорте има и Манастир Буково који у свом поседу има око 2 ха црне тамјанике. Специфичност традиционалне производње вина у чувеним пивницама (Рогљево, Рајац и Смедовац) које са својом атрактивном архитектуром, осим производних капацитета, представљају јединствен туристички потенцијал који може бити занимљив за више категорија туристичке клијентеле. Удружење винара Неготинске Крајине основано је 2006. године и чине га водећи винари Неготинске крајине. Удружење се бави унапређењем виноградарства и винарства, уведен је нови модел географског порекла (успостављање ознаке за вино по ЕУ “PDO/PGI” систему географског порекла), са ознаком географског порекла „Неготинска Крајина“. Удружења винара из Неготина је међу првим удружењима која су ушла у ову процедуру, схвативши да је удруживање један од најзначајнијих предуслова да се винарска делатност нашег региона подигне на један виши ниво. Воћарство: Према попису пољопривреде из 2012. године на територији општине Неготин површина под воћним засадама је 471 ха, док је просечна површина под воћем по газдинству 0,31 ха (испод просека у Србији). Само 43,74% или 206 ха засада су интензивни засади, тј. у њима се примењују агротехничке мере, док је 265 ха екстензивно. У структури коришћеног пољопривредног земљишта општине Неготин воћњаци чине 1,51%, што је око три пута мање од просека у Србији. Од воћних врста најзаступљеније су јабука (148 ха) и шљива (148 ха). Те две културе заузимају 62,84% воћњака у општини. Затим следе крушка (35ха; 7,43%), бресква (24ха; 5,10%) и вишња(24ха; 5,10%). Од ситног воћа заступљена је претежно купина (20ха; 4,25%). Заступљеност воћних врста у општини показује карактеристику рејонизације, тј. у брдско-северном делу општине доминира шљива (нарочито села Штубик, Плавна), у централном делу општине доминира производња и узгој превасходно јабуке, крушке, брескве, а потом и шљиве (нарочито села Карбулово, Видровац), вишња (Самариновац). Купина је најзаступљенија у селима Трњане, Поповица (уз један већи засад купине у атару села Самариновац). Сортимент већине поменутих врста (сем вишње) је претежно неадекватан садашњој ситуацији и захтевима на тржишту. Код вишње претежна сорта је облачинска вишња, која је изузетно погодна за индустријску прераду. У сортименту јабуке доминира ајдаред, сорта чије се гајење постепено напушта у развијеним воћарским земљама. Савремене сорте јабучастог воћа су мало заступљене и првенствено их има у појединим скорије подигнутим засадама. Задњих година показује се тенденција садње интензивних засада са новим сортиментом: Златни делишес-Раиндерс, Ред чиф, Бребурн, Гала и др. Центар гајења је село Карбулово. Један од приоритета у воћарству је осавремењивање сортимента и подизање савремених засада густе садње уз коришћење против-градне мреже и пуне агротехнике, како би пољопривредници што мање зависили од временских прилика. Подизање засада са садним материјалом са превременим гранчицама тзв. книп-саднице, које доносе род већ у првој години по садњи чиме се избегава неродни период воћака и инвестиција се почиње исплаћивати већ у првој или другој години. Обзиром да је циљ сваке производње остваривање профита и сигурнији пласман производа приоритет број један би био изградња прерадно-складишних капацитета којих нема у општини, попут хладњаче за воће, (обзиром да у целом округу Бор не постоји откупна хладњача и најближа је у Зајечару) чиме би се повећала сигурност пласмана воћа локалних произвођача. Хладњача би могла истовремено да користи воћарске капацитете суседних општина Кладово и Мајданпек, који такође немају хладњачу, чиме би се остварила обострана корист воћара из околних општина и хладњаче на територији општине Неготин. То би утицало на повећање површина под воћарским културама с обзиром да би повећало сигурност у погледу пласмана плодова. То би довело и до повећања заинтересованости за подизањем засада. Удружење воћара „Воћар-Карбулово“ из Карбулово окупља тридесетак чланова, већина воћара је из села Карбулова. Чланови овог удружења углавном производе јабуке, шљиве, брескве, крушке. Превасходни задатак удружења воћара у наредном периоду је повећање површина под воћњацима и изградња заједничке хладњаче.

Сточни фонд: Сточни фонд у општини Неготин је доста осиромашен задњих година, дошло до значајног смањења броја говеда и остале стоке. Може се извести закључак да сточарство као грана пољопривреде задњих 15-ак година више није доминантна. Сточарство је у нашој општини највише заступљено у брдско-планинском делу, док у селима поред Дунава и Тимока стоке готово и да нема. У општини Неготин бележи се сталан пад сточног фонда у целини. Овом паду допринеле су велике осцилације у

цени стоке, цени млека и цени хране, смањење тржишта као и пропадање прерадних капацитета . Пашњаци и ливаде заузимају око 20.357,40 ha (изор података: РГЗ). Брдски део општине познат је као сточарски крај. По попису пољопривреде из 2012. године сточарски капацитети општине износе: 10.242 оваца, 2.168 коза, 12.368 свиња, 75.626 живине и 12.328 кошница пчела и 4.030 грла говеда (изор података: Ветеринарска станица Неготин). Постоје објекти за 2 свињарске фарме и 1 живинарска фарма који не раде. На територији општине Неготин налазе се Ветеринарска станица и пет ветеринарских амбуланта. Ове амбуланте и станице врше и услужна вештачка осемењавања говеда и свиња. У области прераде сточарских производа на територији општине раде једна млекара и две кланице. Сточарска производња спада у дугорочно планиране производње, односно улагања су велика и враћају се тек за неколико година. Међутим, исплативост сточарске производње може бити велика, јер се кроз исхрану стоке, цена коштања ратарских производа неколико пута увећа. Садашњи положај сточарске производње у Неготинској крајини могао би се побољшати улагањем у прерађивачке капацитете (мини млекарне, месаре и једна регионална кланица већег капацитета), и то са производним сертификатима и сертификатима за извоз, и на тај начин искористила могућност повлашћеног извоза телећег меса од 6000 тона у Европску унију, (обзиром да се извози само један мали део од те цифре то представља велику шансу). Треба искористити и повољности извоза у Руску федерацију. Такође извоз говећег, овчијег и козијег меса у земље Исламске вероисповести уз ХАЛАЛ сертификат. У рибарству треба искористити предности Дунава. Све то није могуће уколико се прво не створе повољни услови у смислу улагања у нове модерне стаје или преправку већ постојећих, поправком расног састава, односно куповином квалитетних, уматичених јуница, оваца, коза и назимица. Оно што би највише допринело обнављању сточарства у општини Неготин и искористиле необрађене површине које достижу 60% свих површина, јесте промена начина држања, (као што је систем крава-теле, односно систем за тов). Са планским развојем сточарства уз могло би се постићи много више. Пре свега побољшањем расног састава стоке, организовањем откупа млека, јагњади, телади, како би ова производња била адекватније вреднована. На тај начин би се привукао већи број млађих људи да се баве сточарством и постану носици развоја и напретка сточарства. Притом, са развојем сточарства потребно је развијати и остале пратеће структуре, посебно ветеринарску службу. У области здравствене контроле и заштите сточног фонда активне су ветеринарска станица и пет ветеринарских амбуланта.

Механизација, опрема и објекти: На територији општине Неготин по попису пољопривреде из 2012.године евидентирано је: 5.225 трактора, 356 комбајна и 2.931 фреза, на 4.700 пописаних газинстава. Пољопривредна газдинства располажу у просеку са 1,11 трактора. Пољопривредна механизација је стара. Из тог разлога општина Неготин из аграрног буџета субвенционира куповину нове пољопривредне механизације за обраду земље и за прераду у винарству. У последњих неколико година све више пољопривредника се бави повртарством, подижу пластенике, да би произвели ране производе. Опремљеност објеката за смештај стоке је врло неуједначен и зависи од степена специјализације и величине стада. Мали број пољопривредних газдинстава су током последње деценије имала значајне инвестиције у унапређење стандарда, изградњу и проширење постојећих капацитета. Опремљеност пољопривредних газдинстава објектима за складиштење репроматеријала и финализацију пољопривредних производа је ниска. Углавном се користе постојеће „економске зграде“ и помоћни објекти на газдинству. Према резултатима пописа пољопривреде из 2012. године на територији општине Неготин има 2 хладњаче, 2 сушаре и 105 пластеника.

Радна снага: У образовној структури становништва старог 15 и више година у Неготину је најбројније становништво са средњом стручном спремом, затим са основним образовањем, са 4-7 разреда основне школе, са вишим образовањем и високим образовањем. Без школе је 8,5% становништва. Ако у укупну запосленост укључимо и индивидуалне пољопривреднике који сами плаћају доприносе за пензијско-инвалидско осигурање онда је у 2011. години било запослено 8.824 лица.. Број индивидуалних пољопривредника који уплаћују доприносе за пензијско и инвалидско осигурање по подацима достављеним од Фонда ПИО о осигураним пољопривредницима је 2.402 за општину Неготин.

Структура пољопривредних газдинстава: У општини Неготин у Управи за трезор је регистровано 2.600 регистрованих пољопривредних газдинстава, а са активним статусом 2.262 (извор: Управа за трезор) На основу резултата Пописа пољопривреде из 2012. године на територији општине Неготин евидентирана су 4.700 пољопривредна газдинстава, док структура пољопривредних газдинстава према величини коришћеног пољопривредног земљишта је следећа: укупно 4.700 ПГ на 370.726 ha; до 1 ha- 716 ПГ на 429 ha; од 1 до 2 ha- 790 ПГ на 1.165 ha; од 2-5 ha- 1.497 ПГ на 4.950 ha ; од 5-10 ha-1.051 ПГ на

7.414 ha; од 10 до 20 ha - 429 ПГ на 5.637 ha; 20 до 30 ha - 89 ПГ на 2.107 ha; 30 до 50 ha - 46 ПГ на 1.674 ha; Преглед Програма за интерну употребу - страна 7/29 ha; 50 до 100 ha - 29 ПГ на 1.876 ha; преко 100 ha - 11 ПГ на 5.474 ha; и без земље 42 ПГ; просечно коришћено пољопривредно земљиште је 6,54 ha. На основу резултата Пописа пољопривреде из 2012. године структура пољопривредних газдинстава према броју условних грла стоке је следећа: мање од 4 условна грла - 4.129 ПГ; од 5 до 9 УГ - 446 ПГ; од 10-14 УГ - 84 ПГ; од 15-19 УГ-23 ПГ; од 20-49УГ -14 ПГ; од 50-99УГ -3 ПГ; преко 500 УГ -1ПГ; укупан број УГ је 9.429 .

Производња пољопривредних производа: Плодно земљиште и климатски услови на територији општине Неготин омогућају добре приносе у ратарској производњи, код стрних жита, уљаних и крмних култура. Просечни приноси код житарица се крећу од 3 до 5 t/ha, код уљаних култура око 3 t/ha. Најраспрострањеније повртарске културе су: паприка, парадајз, купус, кромпир. Значајне површине су под лубеницама. Органска производња је тренутно заступљена на занемарљивим површинама и углавном се ради о органској производњи грожђа.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: На територији општине Неготин су регистроване 7 земљорадничке задруге, од чега су 2 активно функционалне и водеће: „Уљарица“-Неготин и Пољопривредна задруга „Прахово“, које окупљају индивидуалне пољопривредне произвођаче ради обезбеђивања репроматеријала, откупа и пласмана пољопривредних производа, и 33 Primulaveris Јабуковац бави се производњом и откупом лековитог биља. На територији општине Неготин су регистрована 9 удружења пољопривредника. Удружење винара Неготинске крајине основано је 2005. године и чине га водећи винари Неготинске крајине. Удружење се бави унапређењем виноградарства и винарства и увело је нови модел географског порекла „Вина Неготинске крајине“. Удружење воћара „Воћар-Карбулово“ из Карбулова окупља тридесетак чланова, већина воћара је из села Карбулова. Чланови овог удружења углавном производе јабуке, брескве, крушке и шљиве. Превасходни задатак удружења воћара у наредном периоду је повећање обима производње и подизање савремених засада густе садње. Удружење пчелара „Хајдук Вељко“ Неготин промовише пчеларење као важну привредну грану, делатност од великог значаја за очување животне средине, делатност која промовише здравље и важност пчелињих производа у људској исхрани. Мисија удружења је и помоћ пчеларима почетницима. Значај искорак ка том циљу је и успешна реализација пројекта "Дунавска кућа меда" суфинансираног од стране ЕУ и Аустријске развојне агенције АДА, захваљујући којем је друштво добило реновиране просторије у којима је смештен и Регионални тренинг центар. Удружење броји преко 100 чланова. Удружење одгајивача домаћих животиња „Хајдук Вељко“ Неготин функционише на територији Општине Неготин. Главни циљеви овог удружења су повећање сточног фонда и побољшање квалитета приплодног материјала на овој територији као и унапређење пласмана сточарских производа. Удружење купинара источне Србије (скраћено УКИС) је младо удружење које је за врло кратко време окупило произвођаче купина и успоставило контакт са другим удружењима купинара и малинара у Србији. У циљу уједињења наступа купинара и заједничких активности које би водиле бољој цени купине и већој стабилности на тржишту, удружење је 2016.године приступило асоцијацији удружења произвођача малина и другог јагодастог воћа „Малинари Србије“. Удружење броји око 30 чланова. Остала регистрована удружења: удружење лековитог биља „Тимијан плус“ Неготин, Удружење "Екопарк" Јабуковац, Удружење за неговање етно наслеђа и развој руралног туризма "Рогљевачке пивнице" као и Центар за органску производњу Неготин који има за циљ едукацију и промоцију органске производње. Општина Неготин кроз аграрни буџет помаже рад удружења.

Трансфер знања и информација: Пољопривредна школа «Рајко Боснић» Буково постоји и ради вишеод 120 година. Поред образовног рада, бави се и сточарством, воћарством и виноградарством. Уједно је и произвођач сорте грожђа црна тамјаника и чувеног вина од црне тамјанике. У оквиру ове школе 2012.године формиран је „Центар за органску производњу Неготин“ са циљем промоције саме идеје органске производње, са нагласком на органском винаградарству, промовисању региона Неготинске Крајине као идеалног амбијента за такав облик производње и промовисању пољопривредне школе Буково као носиоца целокупне идеје. Пољопривредна саветодавна и стручна служба Неготин има саветодавну улогу у пољопривреди, организује едукације пољопривредних произвођача, врши анализе земљишта, праћење и извештавање о сезонским пољопривредним радовима, из области заштите биља - извештајно прогнозна служба и регистровање промета пестицида, пружа стручну помоћ при формирању и раду удружења пољопривредника, издаје стручне публикације и користи све друге видове јавног информисања пољопривредних произвођача.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Регреси	100.1	2.000.000,00	2.400,00	80	48.000,00	0,00
	УКУПНО		2.000.000,00				

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101	15.333.280,00	100	350.000,00	1.713.845,00
2	Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде	102	3.500.000,00	100	0,00	0,00
3	Одрживо коришћење пољопривредног земљишта	201.1	1.000.000,00	100	0,00	0,00
4	Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре и услуга	301	600.000,00	50	120.000,00	0,00
5	Унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима	302	300.000,00	50	50.000,00	0,00
6	Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима	304	1.000.000,00	50	100.000,00	52.875,00
	УКУПНО		21.733.280,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	23.733.280,00
Планирана средства за директна плаћања	2.000.000,00
Планирана средства за кредитну подршку	0,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	21.733.280,00
Планирана средства за посебне подстицаје	0,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	0,00
Пренете обавезе	1.766.720,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Мере подршке су намењене регистрованим пољопривредним газдинствима-физичким лицима са територије општине Неготин са активним статусом у складу са Правилником о упису у регистар пољопривредних газдинстава и обнови регистрације, правним лицима који се баве пољопривредном производњом, земљорадничким задругама, удружењима пољопривредних произвођача, пољопривредној школи, предузетницима и правним лицима за пружање саветодавних и других услуга. Мере из програма утичу на подизање квалитета живота пољопривредног становништва, повећање продуктивности и ефикасности, модернизацију производње и побољшању конкурентности породичних пољопривредних газдинстава, подстицање запошљавања и самозапошљавања на пољопривредним газдинствима, подстицање удруживања, повећање броја регистрованих пољопривредних газдинстава, заштити животне средине од негативних утицаја пољопривредне производње.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Информисање потенцијалних корисника о мерама које су дефинисане Програмом - путем пољопривредних стручних служби, организовањем и одржавањем трибина и предавања за локално сеоско становништво, на огласној табли у општинској управи, преко шефова месних канцеларија, преко сајта општине Неготин, локалних медија и друштвених мрежа.

Мониторинг и евалуација: За мониторинг и евалуацију Програма задужено је Одељење за друштвене делатности, привреду и развој општинске управе Неготин, Комисија за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин . Остварени резултати се прате кроз проценат остварења сваке мере у оквиру Програма. Прати се број корисника који су обухваћени мером, број регистрованих пољопривредних газдинстава која су унапредили пољопривредну производњу набавком нове механизације, опреме и система за наводњавање, број купљених уматчених грла стоке, број купљених кошница. Надлежна комисија врши контролу и процену успешности спроведених мера и одлучује о захтевима по појединим мерама.

Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 100.1 Регреси

2.1.1. Образложење: У складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју (Сл.гласник РС 10/13 и 142/14, 103/2015 и 101/16), јединице локалне самоуправе могу да утврђују мере које се односе на директна плаћања - регресе за репродуктивни материјал и то за вештачко осемењавање. Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014.-2024. , а у току је израда Плана развоја општине Неготин за период 2022-2028 и Стратегијом руралног развоја општине Неготин 2019-2024 године („Сл.лист општине Неготин“ број 15/2019). Сточни фонд општине тренутно чини 4.030 говеда свих категорија. Сточарство се постепено опоравља, модернизује и повећава се квалитет грла стоке. Виши степен раста је присутан у сектору млекарске производње у односу на друге видове производње. Сточарска производња се претежно одвија на малим фармама, односно пољопривредним газдинствима. На подручју општине Неготин преовлађује гајење домаћег шареног говечета у типу сименталца 90% и 10% остале расе. Производне способности грла су различите. Унапређење сточарства у делу унапређења расног састава говеда на територији општине Неготин врши се за регистрована пољопривредна газдинства. Регресирањем за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање) остварује се поправљање расног састава говеда на територији општине у циљу повећања производње и квалитета млека и меса код комерцијалних произвођача.

2.1.2. Циљеви мере: Реализација ове мере позитивно утиче на економски и социјални развој руралне средине: - подизање конкурентности производње и стварање тржишно одрживог произвођача; - обезбеђивање услова за уравнотежен развој говедарства; - очување и унапређење расног састава говеда; - боље коришћење расположивих ресурса; - јачање вертикалне интеграције у производњи млека и меса; - подизање стандарда живота у руралној средини и пољопривредних произвођача кроз повећање и стабилност дохотка пољопривредних газдинстава.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у складу са Националним програмом за пољопривреду за период 2018-2020 године. и Националним програмом руралног развоја од 2018. до 2020. Нови програми још нису донети . У току је израда текста Нацрта Националног програма за пољопривреду за период 2022-2024. године. Започет је и процес израде Националног програма руралног развоја за 2022-2024.

2.1.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су физичка лица - носиоци регистрованог пољопривредног газдинства, који поседују у свом власништву, односно у власништву члана РПГ од 1 до 20 млечних крава.

2.1.5. Економска одрживост: Није потребна

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем и производњом на територији општине Неготин.

2.1.7. Специфични критеријуми: За реализацију ове мере корисник је у обавези да испуни само опште критеријуме.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.1.1	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

2.1.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Захтеви се одобравају по редоследу пријема потпуних захтева до утрошка средстава за ту меру и могућност преноса пренетих обавеза у наредну годину .Некомплетни захтеви неће бити разматрани.		

2.1.10. Интензитет помоћи: Износ регреса за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање говеда) је до 2.400,00 динара по приплодном грлу - вештачком осемењавању у периоду од 02.11.2022. до утрошка средстава за ту намену, а најкасније до 01.11.2023. Максимално једно осемењивање по грлу, максималан број грла по једном газдинству је 20.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих захтева
2	Укупан број осемењених грла

2.1.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране ЈЛС, Одељења за друштвене делатности, привреду и развој. Реализација регресирања за репродуктивни материјал се спроводи на следећи начин: - објављивање јавног позива за подношење захтева за регрес на основу утврђених критеријума; - захтеви за регрес за вештачко осемењавање говеда, пољопривредна газдинства подносе у периоду од 02.11.2022. године до утрошка средстава, а најкасније до 01.11. 2023. - уз захтев се прилаже: картон за вештачко осемењавање (признаница) о извршеном плаћању за вештачко осемењавање у периоду од 02.11.2022. године до утрошка средстава за ову намену и могућност преноса пренетих обавеза у наредну годину , а најкасније 01.11.2023., Фотокопија потврде о регистрацији пољопривредног газдинства са активним статусом за 2023.годину, фотокопија пасоша за осемењено грло (искоришћену минипајету или пајету чувати на газдинству ради контроле) и фотокопија наменског пољопривредног рачуна.

2.2. Назив и шифра мере: 101 Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

2.2.1. Образложење: Основне карактеристике пољопривредног сектора на територији општине Неготин произилазе из неповољне структуре пољопривредних газдинстава. Уситњеност поседа, мали број грла стоке на породичним фармама, неадекватни производни и смештајни објекти, слаба примена савремених технологија производње и увођење новог сортимента су карактеристике пољопривреде општине Неготин. Тренутно, постоји општи недостатак количина пољопривредних производа одговарајућег квалитета, посебно меса, воћа и поврћа и других производа који би се користили првенствено за покривање локалних и регионалних потреба. Један од веома битних узрока недовољне конкурентности јесте ниска продуктивност која произилази и из недовољне техничке и технолошке опремљености газдинстава. Постојећа механизација је застарела. Пољопривредна газдинства, због неповољног економског и социјалног стања, нису у могућности да сама обезбеде довољно средстава за модернизацију производње. Модернизацијом постојећих објеката, повећањем расног сточног фонда, куповином модерне опреме и савремене механизације, заснивање нових производних засада и улагањем у складишне и прерадне капацитете на пољопривредним газдинствима могуће је побољшати економске аспекте деловања и знатно боље испуњавати захтеве одржавања природних ресурса, заштите и добробити животиња и безбедности хране. Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014.- 2024., а у току је израда Плана развоја општине Неготин за период 2022-2028. годину. Сектор - Млеко Најзначајнија грана сточарске производње је млекарство. Међутим, сви параметри производње су испод просека на нивоу државе. Постоји мали број газдинстава са више од 10 музних крава. У већини случајева, пољопривредна домаћинства имају 3-5 музних крава. Већина тих газдинстава нема сталних тржишних вишкова млека. Квалитет млека које се предаје млекарама није на завидном нивоу. Постојећи објекти су стари и нису грађени према технолошким нормама. Заступљени су традиционални системи узгоја. Домаћинства која су се определила за специјализацију у оквиру овог сектора суочавају се са ограничењима у производњи - ограниченим капацитетом штала и/или недостатком земљишта за производњу хране за животиње. Сточарску

производњу карактерише позитиван тренд раста узгоја оваца и коза. У општини Неготин има 10.242 оваца и 2.168 козе. Ово указује да су узгој оваца и коза и прерада овчијег и козјег млека последњих година у благом порасту, што је додатно подржано оснивањем удружења одгајивача домаћих животиња. Побољшање начина складиштења и хлађења млека, као и развој производа са додатом вредношћу су начини на који се може побољшати конкурентност и квалитет производа. Сектор - Месо Сектор производње меса карактерише релативно мали број мешовитих фарми које производе млеко и месо. Стандардним товом говеда (400-600 кг) бави се мали број газдинстава. Мали број пољопривредних домаћинстава специјализован је за тов бикова. Она обично имају до 10 у тову. У већини случајева, пољопривредна домаћинства продају телад масе 150-200 кг. Највећи број грла продаје се ради даљег това на специјализованим газдинствима у другим деловима Србије. У посматраној регији нема великих газдинстава специјализованих за овчарство и козарство, у смислу производње меса, а највећа стада имају до 100 оваца. Доминира традиционални систем узгоја. Фарме које производе месо нису специјализоване, не користе правилно пашњаке и квалитет коришћене сточне хране није задовољавајући. Такође, неодговарајућа је технологија исхране као и услови смештаја животиња. Инвестиције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору како би се задовољили национални прописи и како би се приближили стандардима ЕУ у области добробити животиња и животне средине. Сектор - Воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће Структуру биљне производње сеоског подручја општине Неготин карактерише велика хетерогеност, производња махом за сопствене потребе и мањим делом за тржиште, што је последица уситњености сеоског поседа, недовољне едукације и недовољне примене савремене технологије производње. Удео интензивних засада у којима се примењују адекватне агротехничке мере износи 43,74%. Структура сортимента, неадекватан садни материјал, недостатак специјализоване механизације и недовољно површина које се наводњавају додатно угрожавају производњу. У виноградарству и производњи вина постоји веома богата традиција. Према Попису пољопривреде из 2012. године, виногради се налазе на 798 ha, од чега је 715 ha винских сората и 83 ha стоних. То чини однос винских и стоних сората 89,60% : 10,40%. Површина под поврћем према попису пољопривреде из 2012. износи 286 ha. Просечна површина под поврћем по газдинству је 0,30 ha. Највећи део површина под поврћем је у власништву малих пољопривредних газдинстава. Њихова производња је намењена потрошњи у свежем стању, домаћинствима и преради. Структура и обим производње поврћа у општини Неготин нису задовољавајући и недовољно се користе могућности које пружају повољни агроклиматски услови за узгој раних сорти поврћа. На територији општине релативно мали број газдинстава се бави производњом украсног биља и цвећа и то на отвореном и у заштићеном простору. Постоји мањи број произвођача печурака, али и потенцијално заинтересованих за овај вид производње. Последњих година приметан је пораст пластеничке производње сезонског цвећа. Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору за инвестициона улагања произвођача приликом заснивања нових производних засада, улагања у нову опрему и механизацију, професионалне пластенике, што ће уз редовну примену савремене агротехнике давати високе, квалитетне и стабилне приносе. Сектор-Остали усеви У структури биљне производње највише је заступљена ратарска производња, која чини више од половине вредности пољопривредне производње (преко 50%). Кретања на тржишту пољопривредних производа утицала су да се сетвена структура у последњих неколико година значајно измени. Површине под житима остале су релативно константне, али је у оквиру њих дошло до редистрибуције у правцу раста удела уљаних култура на рачун смањења површина под стрним житима. Овом мером се постиже унапређење и модернизовање ратарске производње. У брдском делу општине где је развијеније сточарство, повећане су површине под легуминозама и сејаном травњацима, а све у циљу обезбеђења боље сточне хране. Сектор- Пчеларство Систем гајења се осавременује из године у годину. Последњих година присутан је тренд раста броја кошница на територији општине и ангажовања младих људи у сектору пчеларства (како из села, тако и из града), што је условљено високим нивоом незапослености и релативно ниским почетним улагањем за бављење пчеларством, али и порастом цене меда на тржишту и постојање откупа производа. Има све више пчелара са преко 100 кошница. Један од проблема у пчеларству у овој регији јесу нестандардизован квалитет меда. Опремање газдинстава потребном опремом, модернизовање производње, квалитет и кванитет су позитивни ефекти ове мере.

2.2.2. Циљеви мере: Самозапошљавање, стабилност дохотка пољопривредних газдинстава; Повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, унапређење техничко-технолошке опремљености, раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег иностраног тржишта, усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама. Циљеви по секторима:

Сектор-Млеко - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње млека путем циљаних инвестиција на малим и средњим газдинствима; Повећање квалитета млека, нарочито у микробиолошком погледу (смањење броја бактерија и соматских ћелија), усвајање добре пољопривредне праксе, као и прилагођавање производа захтевима савременог тржишта, достизање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине и унапређење производне инфраструктуре и опреме. Применом мере остварује се подршка локалне самоуправе пољопривредним газдинствима и у циљу повећања сточног фонда у говедарству на територији општине Неготин уз истовремено очување и унапређење расног састава. Сектор-Месо - Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње меса на малим и средњим газдинствима (говеда, овце, козе и крмаче/прасад); Унапређење квалитета меса говеда (систем крава- теле), коза, оваца и прасади у складу са националним ветеринарским стандардима, достизање стандарда у области добробити и здравља животиња, хигијене и заштите животне средине и побољшање квалитета производње кроз инвестиције у опрему и објекте. Применом мере остварује се подршка локалне самоуправе пољопривредним газдинствима и у циљу повећања сточног фонда у овчарству и козарству на територији општине Неготин уз истовремено очување и унапређење расног састава. Сектор - Воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће - Повећање површина у заштићеном простору; унапређење стања специјализоване механизације на газдинству, повећање површина под интензивним засадима, повећање наводњаваних површина системом кап по кап, повећање броја произвођача печурака, повећање броја произвођача који производе вино са географским пореклом. Сектор-Остали усеви - Унапређење стања механизације на газдинствима, повећање наводњаваних површина системом кап по кап, повећање просечних приноса. Сектор-Пчеларство - Побољшање продуктивности, унапређење техничко-технолошке опремљености, раст конкурентности на тржишту.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у складу са Националним програмом за пољопривреду за период 2018-2020 године. и Националним програмом руралног развоја од 2018. до 2020. Нови програми још нису донети . У току је израда текста Нацрта Националног програма за пољопривреду за период 2022-2024. године. Започет је и процес израде Националног програма руралног развоја за 2022-2024.

2.2.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су физичка лица - носиоци регистрованих пољопривредних газдинстава, правна лица регистрована у Регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју (укључујући предузетнике), са седиштем и производњом на територији општине Неготин.

2.2.5. Економска одрживост: Корисник не доказује економску одрживост улагања кроз одређену форму бизнис плана.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: Да корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем и производњом на територији општине Неготин; - За инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; - Наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од пет година од дана набавке опреме, машина и механизације, односно приплодних јуница, оваца и коза. - Уколико је корисник правно лице или предузетник, мора бити у активном статусу и уписан у регистар привредних субјеката, - Добављач и подносилац захтева не представљају повезана лица при чему се повезаним лицима, у смислу овог Програма, сматрају: носилац и чланови породичног пољопривредног газдинства, супружници, ванбрачни партнери, крвни сродници у правој линији, крвни сродници у побочној линији закључно са трећим степеном сродства, сродници по тазбини до другог степена сродства, усвојилац и усвојеник, лица између којих је извршен пренос управљачких права и лица која су повезана у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица.

2.2.7. Специфични критеријуми: Сектор млека — Прихватљиви корисници за овај сектор су пољопривредна газдинства која имају до 29 крава на крају инвестиције и нема посебних критеријума за улагање у сектору млека за козе и овце. Сектор меса - Прихватљиви корисници за овај сектор су пољопривредна газдинства која имају до 29 грла говеда и/или 199 грла оваца и / или коза и /или 29 грла

крмача и /или 199 товних свиња и / или 999 ђурака и / или 299 гусака и / или 4999 бројлера на крају инвестиције. Сектор воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће: - Пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра; - Пољопривредна газдинства, регистрована у Регистру произвођача садног материјала воћа, винове лозе и хмеља у складу са Законом о садном материјалу ("Службени гласник РС" бр.18/05 и 30/10) са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра; - Пољопривредна газдинства регистрована у Виноградарском регистру у складу са Законом о вину ("Службени гласник РС" бр.41/09 и 93/12) са највише 1,99 ха винограда на крају инвестиције Сектор остали усеви (житарице, уљарице, шећерна репа): - Пољопривредна газдинства која имају до 49 ха земљишта под житарицама и индустријским усевима; - Пољопривредна газдинства која имају до 1,99 ха земљишта под хмељем. Сектор пчеларство : Пољопривредна газдинства која имају од 5-500 пријављених кошница.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.1.1	Набавка квалитетних приплодних грла млечних раса: говеда, оваца и коза
101.1.3	Опрема за мужу, хлађење и чување млека на фарми, укључујући све елементе, материјале и инсталације
101.1.4	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за прањње резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализоване приколице за транспорт чврстог стајњака, укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)
101.1.5	Машине и опрема за припрему сточне хране, за храњење и напајање животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; косилице; превртачи сена)
101.1.8	Опрема за фиксне ограде и електричне ограде за пашњаке/ливаде
101.1.17	Машине и опрема за наводњавање усева
101.2.1	Набавку квалитетних приплодних грла говеда, оваца, коза и свиња које се користе за производњу меса
101.2.3	Машине и опрема за руковање и транспорт чврстог, полутечног и течног стајњака (транспортери за стајњак; уређаји за мешање полутечног и течног стајњака; пумпе за прањње резервоара; сепаратори за полутечни и течни стајњак; машине за пуњење течног стајњака; специјализована опрема за транспорт чврстог стајњака, полутечног и течног стајњака, резервоари за течни стајњак, специјализоване приколице за транспорт чврстог/полутечног/течног стајњака, са одговарајућом опремом), укључујући и пратећу опрему за полутечни и течни стајњак)
101.2.5	Машине и опрема за складиштење и припрему сточне хране, за храњење и појење животиња (млинови и блендери/мешалице за припрему сточне хране; опрема и дозатори за концентровану сточну храну; екстрактори; транспортери; микс приколице и дозатори за кабасту сточну храну; хранилице; појилице; балери; омотачи бала и комбајни за сточну храну; превртачи сена, итд.)
101.4.1	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе
101.4.2	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу
101.4.8	Набавка опреме и уређаја за сетву, садњу и мулчирање (са фолијом)
101.4.14	Набавка опреме-линија за бербу, сортирање и калибрирање производа
101.4.16	Набавка опреме за резивање, дробљење, сечење и уклањање остатака након резидбе воћних врста
101.4.24	Машине за заштиту биља
101.4.28	Машине, уређаји и опрема за наводњавање усева
101.5.1	Машине за примарну обраду земљишта
101.5.2	Машине за допунску обраду земљишта
101.5.3	Машине за ђубрење земљишта
101.5.4	Машине за сетву
101.5.5	Машине за садњу
101.5.6	Машине за заштиту биља
101.5.7	Машине за убирање односно скидање усева
101.5.9	Набавка остале опреме (ГПС навигација и др.)
101.6.1	Набавка нових пчелињих друштава
101.6.2	Набавка опреме за пчеларство

2.2.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Захтеви се одобравају по редоследу пријема потпуних захтева до утрошка средстава за ту меру и могућност преноса пренетих обавеза у наредну годину .Некомплетни захтеви неће бити разматрани.		

2.2.10. Интензитет помоћи: Минимални и максимални износ повраћаја средстава по секторима је: Сектор млека: Инвестиција 101.1.1.: Интензитет помоћи износи: 70% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 150.000 динара. Инвестиција 101.1.3.: Интензитет помоћи износи: 40% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 100.000 динара. Инвестиција 101.1.4.: Интензитет помоћи износи: 40% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Инвестиција 101.1.5.: Интензитет помоћи износи: 40% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Инвестиција 101.1.8.: Интензитет помоћи износи: 40% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Инвестиција 101.1.17.: Интензитет помоћи износи: 40% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Сектор меса: Инвестиција 101.2.1.: Интензитет помоћи износи: 60% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Инвестиција 101.2.3.: Интензитет помоћи износи: 40% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Инвестиција 101.2.5.: Интензитет помоћи износи: 40% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Сектор воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће: Инвестиција 101.4.1: За намену подизања нових производних засада минималне површине 0,30 ha за јабучасто воће, коштичаво воће, језграсто воће и 0,15 ha за јагодасто, бобичасто воће и остало бобичасто воће, интензитет помоћи износи: 70% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 160.000 динара. За намену подизања нових производних засада винове лозе, минималне површине 0,20 ha, а максималне површине 1 ha, за садњу сората које ће Комисија посебним Конкурсом одредити из групе препоручених сората за Рејон Неготинска Крајина Правилника о рејонизацији виноградарских географских производних подручја Србије, интензитет помоћи износи 100% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 350.000 динара по 1 хектару подигнутог засада. За механизацију за крчење и одржавање засада као и за набавку наслона за воћњаке и винограде подигнуте у периоду од 01.10.2021 / пролеће 2022.интензитет помоћи је 40% а максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Инвестиција 101.4.2.: Интензитет помоћи за изградњу професионалних пластеника минималне површине 0,01 ha износи: 60% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара.Интезитет помоћи за набавку фолије за покривање као и мреже за сенчење постојећег пластеника минималне површине 0,01 ha износи: 40% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Инвестиција 101.4.8.: Интензитет помоћи износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара, а за набавку тримера или моторних косачица у оквиру ове мере интензитет помоћи износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 100.000 динара. Инвестиција 101.4.14: Интензитет помоћи износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Инвестиција 101.4.16: Интензитет помоћи износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Инвестиција 101.4.24. Интензитет помоћи износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Инвестиција 101.4.28.: Интензитет помоћи износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност (машине, уређаји

и опрема за наводњавање). Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Интензитет помоћи за набавку агрегата износи 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност . Максимални износ повраћаја средстава је 50.000 динара. Сектор остали усеви: Инвестиција 101.5.1: Интензитет помоћи износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Инвестиција 101.5.2.: Интензитет помоћи износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Инвестиција 101.5.3.: Интензитет помоћи износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Инвестиција 101.5.4.: Интензитет помоћи износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Инвестиција 101.5.5.: Интензитет помоћи износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Инвестиција 101.5.6.: Интензитет помоћи износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 120.000 динара. Инвестиција 101.5.7.: Интензитет помоћи износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 100.000 динара. Инвестиција 101.5.9. Интензитет помоћи износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност . Максимални износ повраћаја средстава је 50.000 динара. Сектор Пчеларство: Инвестиција 101.6.1: Интензитет помоћи за намену набавке нових пчелињих друштава износи: 60% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 50.000 динара. Инвестиција 101.6.2: Интензитет помоћи за набавку опреме за пчеларство износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 100.000 динара . За куповину сатних основа интензитет помоћи је 50%. Максимални износ повраћаја средстава је 50.000 динара.

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих захтева
2	Број купљених грла говеда, коза , оваца
3	Површина под новим вишегодишњим засадима
4	Укупан број новонабављене механизације/опреме
5	Површина под заштићеним простором
6	Број кошница

2.2.12. Административна процедура: Мере ће бити спроведене од стране ЈЛС, а на основу Конкурса који расписује председник општине. Пријава- захтев на конкурс подноси се Комисији за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин , преко Одељења за друштвене делатности, привреду и развој са назнаком "Пријава на Конкурс за доделу дела средстава из Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин у 2023. години". Комплетна конкурсна документација се доставља у једној затвореној коверти. Пријаве се предају у услужни центар Општинске управе општине Неготин или поштом на адресу: Општина Неготин, Трг Стевана Мокрањца број 1, 19300 Неготин. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа. Достављени захтеви ће бити размотрени и проверени од стране Комисије за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин , у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције. Комисија ће захтеве обрађивати по систему прво пристиглих захтева и до утрошка средстава предвиђених за меру и могућност преноса пренетих обавеза у наредну годину ако за то буду опредељена средства. После разматрања захтева, прихватљиви захтеви ће бити проверени теренским обиласком газдинстава потенцијалних корисника. На основу записника и предлога Комисије, председник општине доноси

Решење о реализацији програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин у 2023. години из буџета општине Неготин. Стручне и административно-техничке послове обавља Одељење за друштвене делатности, привреду и развој. Сви они са којима општина има лоше искуство услед не испуњавања уговорених обавеза или услед недوماћинског понашања према инвестицији, из претходног периода, немају право остваривања финансијске подршке. Сва правна и физичка лица за које Комисија утврди да нису адекватно искористили добијена средства из буџета општине Неготин, биће у обавези да добијена средства са затезном каматом врате буџету општине Неготин, или су пре истека предвиђеног рока отуђила опрему/механизацију/инвестицију која је била предмет субвенционисања биће им ускраћено право конкурисања за субвенције општине Неготин у наредних 5 година.

2.3. Назив и шифра мере: 102 Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде

2.3.1. Образложење: Овом мером се унапређује рад постојећих и успостављају се нове организације пољопривредних произвођача и прерађивача. На подручју Неготина постоји организована тржишна производња кроз земљорадничке задруге од којих само две задруге имају вишегодишње искуство. Развој ове гране је неопходан да би пољопривредни произвођачи били конкурентни на тржишту. Осим земљорадничких задруга на територији општине постоје 8 пољопривредних удружења у свим областима пољопривредне производње: 1 удружење сточара, 1 удружење воћара, 1 удружење винара, 1 удружење пчелара, 1 удружење купинара, 1 удружење одгајивача лековитог биља и 2 удружење за развој и промоцију сеоског туризма. Улога удружења је веома значајна за унапређење пољопривредне производње, а посебно у делу модернизације и едукације пољопривредних произвођача, као и повољности код набавке инпута за пољопривредну производњу и пласмана пољопривредних производа, заједничко коришћење опреме, заједничко истраживање тржишта и заједнички пласман робе и друге активности које заједно треба да допринесу прилагођавању захтевима тржишта, развоју производње и пласмана, што све треба да доведе до унапређења конкурентности. Трендови последњих година указују да је оснивање, активан рад и развој организација произвођача и прерађивача неопходан у сврху прилагођавања и веће конкурентности пољопривредних произвођача. Нека од постојећих удружења пољопривредних произвођача нису довољно активна и организована и потребно је кроз стручну и саветодавну помоћ унапредити њихов рад.

2.3.2. Циљеви мере: Општи циљеви: Унапређење рада постојећих или формирање нових организација произвођача и прерађивача. Специфични циљеви: — Побољшање конкурентности чланова организационих група и увођење нових профитабилних производњи на пољопривредним газдинствима чланова организационих група, кластери и бизнис инкубатори; — Јачање капацитета за коришћење предприступних фондова — Унапређење система иновирања на газдинствима удружених пољопривредних произвођача.

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у складу са Националним програмом за пољопривреду за период 2018-2020 године. и Националним програмом руралног развоја од 2018. до 2020. Нови програми још нису донети . У току је израда текста Нацрта Националног програма за пољопривреду за период 2022-2024. године. Започет је и процес израде Националног програма руралног развоја за 2022-2024.

2.3.4. Крајњи корисници: Активна удружења уписана у регистар привредних субјеката са седиштем на територији општине Неготин, која у свом статуту имају циљеве који се тичу области пољопривредне производње.

2.3.5. Економска одрживост: Потребна је достава програма рада удружења и финансијски план за текућу годину, као и извештај реализације активности из претходне године.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи критеријуми су следећи: — Да се пројекат не финансира или је поднет на конкурс код других јавних фондова; — За инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја; — Нема евидентираних

доспелих неизмирених дуговања према јединици локалне самоуправе, по основу раније остварених подстицаја, субвенција; — Наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од пет година од дана набавке; — Корисник мора да је уписан у одговарајући регистар најмање годину дана од дана конкурисања, са седиштем на територији општине Неготин.

2.3.7. Специфични критеријуми: Нема специфичних критеријума за ову меру.

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

2.3.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Захтеви се одобравају по времену и редоследу подношења и до утрошка предвиђених средстава за предметну инвестицију		

2.3.10. Интензитет помоћи: Износ подстицаја по кориснику је 100% од укупног прихватљивог износа средстава.

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих захтева
2	Укупан број подржаних програма
3	Укупан број организованих активности и манифестација

2.3.12. Административна процедура: Свако гранско удружење регистровано на територији општине Неготин моћи ће да конкурише за коришћење средстава у току 2023. године, намењених унапређењу рада удружења, а све у складу са Програмом рада удружења, финансијским планом и постигнутим резултатима у претходним годинама. При одређивању средстава за удружења, поред Програма рада и финансијског плана за текућу годину, од пресудног значаја приликом одређивања износа имаће резултати рада у претходном периоду (извештај о раду), као и досадашњи начин утрошка средстава из подршке општине Неготин. Средства се одобравају корисницима који испуњавају услове, редом на основу поднетих комплетних захтева од стране удружења до утрошка расположивих средстава. Мера ће бити спроведена од стране ЈЛС, а на основу пријаве - захтева који се подносе Комисија за доделу средстава за невладине организације, удружења и друштава из програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин, преко Одељења за друштвене делатности, привреду и развој са назнаком "пријава на Јавни конкурс за доделу средстава за невладине организације, удружења и друштава у 2023. години из Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Неготин за 2023.год.". Комплетна документација се доставља у једној затвореној коверти. Пријаве се предају у услужни центар Општинске управе општине Неготин или поштом на адресу: Општина Неготин, Трг Стевана Мокрањца број 1, 19300 Неготин. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа. Достављени захтеви (Програми) ће бити размотрени и проверени од стране Комисије, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције. Комисија ће оценити пријаве пристигле у складу са условима конкурса, према критеријумима прописаним Правилником о начину, критеријумима и поступку доделе средстава из буџета Општине Неготин за подстицање пројеката од јавног интереса које реализују удружења („Службени лист општине Неготин“, бр. 5/2019). Чланови комисије појединачно бодују сваки пројекат на основу критеријума. Просечан број бодова представља коначан број бодова за тај предлог пројекта. Пројекат који је вреднован са мање од 60 бодова и који није подржала већина чланова Комисије неће бити предмет избора за доделу средстава из буџета општине Неготин. О спроведеном поступку јавног конкурса Комисија води записник. Комисија, у складу са условима јавног конкурса и критеријумима, утврђује прелиминарну листу изабраних пројеката и сачињава предлог одлуке о избору пројеката који ће се финансирати или суфинансирати из буџета

општине Неготин, са наведеним износима новчаних средстава, и исти доставља председнику општине Неготин најкасније 30 дана од дана истека рока за подношење пријаве на јавни конкурс. Прелиминарна листа објављује се на званичној интернет страници и огласној табли општине Неготин и на порталу е-Управа, без одлагања, по достављању предлога одлуке о избору пројеката који ће се финансирати или суфинансирати из буџета општине Неготин председнику општине Неготин. Удружење предлагач пројекта/учесник конкурса има право увида у поднете пријаве и приложену документацију у року од три радна дана од дана објављивања прелиминарне листе. На прелиминарну листу удружења учесници конкурса имају право приговора у року од осам дана од дана њеног објављивања. Одлуку о приговору, која мора бити образложена, председник општине доноси у року од 15 дана од дана његовог пријема. По окончању поступка по приговорима, Комисија сачињава коначни предлог одлуке о избору пројеката који ће се финансирати или суфинансирати из буџета општине Неготин у року од 3 дана од доношења одлуке о приговору и подноси га председнику општине Неготин. Одлуку о избору пројеката доноси Председник општине Неготин, на основу записника о спроведеном јавном конкурс и коначног предлога одлуке Комисије, у року од 30 дана од дана истека рока за подношење приговора. Одлука о избору пројеката биће објављена на званичној интернет страници и огласној табли општине Неготин и на порталу е-Управа, без одлагања по њеном доношењу Након Одлуке о избору пројеката са изабраним подносиоцима пријаве закључују се појединачни уговори о финансирању или суфинансирању пројекта, којим ће прецизно бити дефинисана права и обавезе уговорних страна.

2.4. Назив и шифра мере: 201.1 Одрживо коришћење пољопривредног земљишта

2.4.1. Образложење: Општина Неготин спада у ред општина са погодним подручјем за пољопривредну производњу али непознавање плодности земљишта води ка неадекватној примени минералних и органских ђубрива чиме постепено опада плодност и квалитет пољопривредног земљишта и/или долази до повећања загађења подземних вода. Благовремена контрола плодности земљишта од стране пољопривредних произвођача манифестовала би се успешним избором пољопривредне културе, повећањем пољопривредне производње на газдинству и свести о заштити животне средине, што је од суштинског значаја приликом прављења стратегије развоја пољопривредне општине Неготин у будућем периоду. Садашње стање у општини Неготин је такво да имамо константно опадање параметара плодности земљишта, даљу деградацију а самим тим и загађење земљишта и подземних вода, услед неадекватне примене средстава за исхрану и заштиту гајених биљака, што се рефлектује кроз смањење приноса, загађење животне средине и мањи животни стандард самих произвођача. Сходно томе, примена ове мере представљала би адекватно решење садашње ситуације.

2.4.2. Циљеви мере: Општи циљеви: - постепено усавршавање и подизање нивоа знања пољопривредних произвођача о наменском коришћењу ђубрива, повећање свести пољопривредних произвођача о рационалном коришћењу органских и минералних ђубрења, повећање свести о заштити животне средине. Одржавање и побољшање квалитета пољопривредног земљишта уз рационално коришћење минералних и органских ђубрива, очување и заштита животне средине и земљишних ресурса у општини Неготин, рационално и ефикасно коришћење ђубрива, смањење загађења животне средине и пољопривредног земљишта, постизању пуног биолошког потенцијала пољопривредних култура без угрожавања животне средине, заустављање даљег процеса деградације пољопривредног земљишта у општини Неготин. Специфични циљеви: - системска контрола плодности, с циљем доприношења повећању квалитета и квантитета приноса гајених биљака по јединици површине, поправке плодности, заштита земљишта и подземних вода од загађења проузрокованих неправилном употребом органских и минералних ђубрива, као и стварање и даља надоградња базе података о плодности земљишта на територији општине Неготин.

2.4.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у складу са Националним програмом за пољопривреду за период 2018-2020 године. и Националним програмом руралног развоја од 2018. до 2020. Нови програми још нису донети . У току је израда текста Нацрта Националног програма за пољопривреду за период 2022-2024. године. Започет је и процес израде Националног програма руралног развоја за 2022-2024.

2.4.4. Крајњи корисници: Крајњи корисник је правно лице, које се бави едукацијом пољопривредника

у руралним подручјима и који има вишегодишњег искуства у контроли плодности пољопривредног земљишта.

2.4.5. Економска одрживост: Потребно је доставити предлог пројекта и финансијски план са образложењем.

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник правно лице, мора бити у активном статусу и уписан у регистар привредних субјеката тј. Доказ о регистрацији код Агенције за привредне регистре (фотокопија решења АПР-а или Извод из регистра АПР-а) - Корисник мора да задовољава услове у погледу техничких и стручних капацитета за одеђивање основних параметара плодности земљишта тј. Овлашћење од стране Министарства пољопривреде (Овлашћена организација за испитивање основних параметара земљишта). - Фотокопија текућег рачуна - За инвестицију за коју подносе захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја. - Нема евидентираних доспелих неизмирених дуговања према јединици локалне самоуправе, по основу раније остварених подстицаја, субвенција; - Да добављач и подносилац захтева не представљају повезана лица.

2.4.7. Специфични критеријуми: Да корисник има вишегодишња искуства на пословима контроле плодности пољопривредног земљишта. - Да корисник има запошљено лице/лица која врше едукацију пољопривредних произвођача из области рационалног коришћења ђубрива. - Корисник мора да има запошљено минимум једно лице које се бави и имало је претходних искустава са узорковањем и анализом узорака земљишта.

2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
201.1.1	Одрживо управљање земљиштем

2.4.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Већи број урађених анализа земљишта на територији општине Неготин у претходном периоду		
2	вишегодишње искуство у контроли плодности пољопривредног земљишта		

2.4.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи износи 100% од укупно прихватљивих трошкова. Максимални износ повраћаја средстава је 1.000.000 динара.

2.4.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број парцела са урађеном анализом земљишта и препоруком адекватног коришћења органских и минералних ђубрива
2	Број пољопривредника који су урадили анализу земљишта

2.4.12. Административна процедура: Мере ће бити спроведене од стране ЈЛС, а на основу Конкурса који расписује председник општине. Пријава- захтев на конкурс подноси се Комисији за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин, преко Одељења за друштвене делатности, привреду и развој са назнаком "Пријава на Конкурс за доделу дела средстава из Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин за 2023. годину". Комплетна конкурсна документација се доставља у једној затвореној коверти. Пријаве се предају у услужни центар Општинске управе општине Неготин или поштом на адресу: Општина Неготин, Трг Стевана Мокрањца број 1, 19300 Неготин. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа.

Достављени захтев ће бити размотрен и проверен од стране Комисије за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције. На основу предлога Комисије, председник општине доноси Решење о реализацији програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин за 2023. годину из буџета општине Неготин. Након доношења Решења о реализацији програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин за 2023. годину, подносилац захтева закључује уговор о финансирању или суфинансирању пројекта, којим ће прецизно бити дефинисана права и обавезе уговорних страна. Стручне и административно-техничке послове обавља Одељење за друштвене делатности, привреду и развој. Сви они са којима општина има лоше искуство услед не испуњавања уговорених обавеза или услед недомашинског понашања према инвестицији, из претходног периода, немају право остваривања финансијске подршке. Сва правна и физичка лица за које Комисија утврди да нису адекватно искористили добијена средства из буџета општине Неготин, биће у обавези да добијена средства са затезном каматом врате буџету општине Неготин и биће им ускраћено право конкурисања за субвенције општине Неготин у наредних 5 година.

2.5. Назив и шифра мере: 301 Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре и услуга

2.5.1. Образложење: Пољопривреда је важан сегмент укупне руралне економије, не само у економском, већ и у социјалном и културолошком погледу. Пољопривреда уједно представља и најважнију активност већине руралних заједница и од велике је важности за начин живота у руралним подручјима. Само планирање свеобухватног развоја мањих руралних целина на начелима одрживог развоја показало се у Европској унији као успешан модел оживљавања и напретка неразвијених руралних крајева. Независно од тумачења појма инфраструктуре, добро развијена инфраструктура сматра се једним од најважнијих предуслова руралног и укупног економског развоја. У општини Неготин пројектом је предвиђено наводњавање око 13.950 ha. Обзиром да је циљ сваке производње остваривање већег обима и квалитетнијих пољопривредних производа приоритет је наводњавање већег броја засада чиме би се повећала сигурност бољих приноса, а самим тим и пласмана пољопривредних производа малих локалних произвођача.

2.5.2. Циљеви мере: Општи циљеви: Повећање производње; Побољшање продуктивности и квалитета производа; Смањење трошкова производње; Унапређење техничко-технолошке опремљености; Одрживо управљања ресурсима;

2.5.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у складу са Националним програмом за пољопривреду за период 2018-2020 године. и Националним програмом руралног развоја од 2018. до 2020. Нови програми још нису донети. У току је израда текста Нацрта Националног програма за пољопривреду за период 2022-2024. године. Започет је и процес израде Националног програма руралног развоја за 2022-2024.

2.5.4. Крајњи корисници: Прихватљиви корисници су физичка лица - носиоци регистрованих пољопривредних газдинстава, правна лица (укључујући предузетнике) регистрована у АПР-у.

2.5.5. Економска одрживост: Корисник не доказује економску одрживост улагања кроз одређену форму бизнис плана.

2.5.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи критеријуми су: - Да корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем и производњом на територији општине Неготин; — За инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; — Наменски користи инвестицију — Уколико је корисник правно лице или предузетник, мора бити у активном статусу и уписан у регистар привредних субјеката, — Добављач и подносилац захтева не представљају повезана лица при чему се повезаним лицима, у смислу овог Програма,

сматрају: носилац и чланови породичног пољопривредног газдинства, супружници, ванбрачни партнери, крвни сродници у правој линији, крвни сродници у побочној линији закључно са трећим степеном сродства, сродници по тазбини до другог степена сродства, усвојилац и усвојеник, лица између којих је извршен пренос управљачких права и лица која су повезана у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица.

2.5.7. Специфични критеријуми: Јединица локалне самоуправе са прихватљивим инвестицијама у руралну јавну инфраструктуру до 299999 евра.

2.5.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
301.2	Инвестиције у израду, унапређење или проширење свих типова инфраструктуре мањег обима, укључујући инвестиције у обновљиве изворе енергије

2.5.9. Критеријуми селекције:

2.5.10. Интензитет помоћи: Инвестиција 301: Интензитет помоћи износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је до 120.000 динара.

2.5.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Број прихватљивих корисника

2.5.12. Административна процедура: Мере ће бити спроведене од стране ЈЛС, а на основу Конкурса који расписује председник општине. Пријава- захтев на конкурс подноси се Комисији за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин за 2023. годину, преко Одељења за друштвене делатности, привреду и развој са назнаком "Пријава на Конкурс за доделу дела средстава из Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин за 2023. годину". Комплетна конкурсна документација се доставља у једној затвореној коверти. Пријаве се предају у услужни центар Општинске управе општине Неготин или поштом на адресу: Општина Неготин, Трг Стевана Мокрањца број 1, 19300 Неготин. Благовременом доставом сматра се препоручена поштом преко пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа. Достављени захтеви ће бити размотрени и проверени од стране Комисије за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције. Комисија ће захтеве обрађивати по систему прво пристиглих захтева и до утрошка средстава предвиђених за меру. После разматрања захтева, прихватљиви захтеви ће бити проверени теренским обиласком газдинства потенцијалних корисника. На основу записника и предлога Комисије, председник општине доноси Решење о реализацији програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин за 2023. годину из буџета општине Неготин. Стручне и административно-техничке послове обавља Одељење за друштвене делатности, привреду и развој. Сви они са којима општина има лоше искуство услед не испуњавања уговорених обавеза или услед недомашинског понашања према инвестицији, из претходног периода, немају право остваривања финансијске подршке. Сва правна и физичка лица за које Комисија утврди да нису адекватно искористили добијена средства из буџета општине Неготин, биће у обавези да добијена средства са затезном каматом врате буџету општине Неготин и биће им ускраћено право конкурисања за субвенције општине Неготин у наредних 5 година.

2.6. Назив и шифра мере: 302 Унапређење економских активности на селу кроз подршку

непољопривредним активностима

2.6.1. Образложење: Наслеђе традиционалног руралног подручја представља богату основу за динамичан развој руралног туризма, зато што су те области сачувале свој крајолик и бројна традиционална обележја, попут архитектуре, традиционалних заната и услуга, разноврсну и богату понуду и богату понуду локалних специјалитета, нарочито културно-историјску разноликост. Уз непостојање стратегије али постојањем Програма развоја туризма општине Неготин 2017-2026 и адекватне подршке том сегменту руралног развоја међу објективне препреке могу се убројати и следеће: мање квалитетне путне инфраструктуре, мањак туристичке инфраструктуре (ресторани, преноћишта), мањак финансијске подршке за обнову и рестаурацију историјских локалитета, мањак координације развојних планова и активности и непостојање маркетинга туристичког потенцијала локалних руралних средина.

2.6.2. Циљеви мере: Општи циљеви Развој туристичке инфраструктуре један је од битних сегмената руралне политике. Остваривање економског аспекта живота руралних заједница, смањењем регионалних неједнакости и повећање прихода сеоског становништва. Повећање инвестиција у руралним подручјима, као и обим прихода из других непољопривредних грана руралне економије (од туризма). Социјални аспект живота у руралним подручјима смањењем степена изолованости руралних подручја и повећање друштвене интегрисаности. Специфични циљеви; Стварање нових могућности за запошљавање локалног становништва, значајно повећање шансе за младе и образоване људе за останак на тим подручјима. Отварање нових радних места, смањење незапослености.

2.6.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у складу са Националним програмом руралног развоја од 2018. до 2020. Нов програм још није донет . Започет је и процес израде Националног програма руралног развоја за 2022-2024.

2.6.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су физичка лица - носиоци регистрованих пољопривредних газдинстава, правна лица (укључујући предузетнике) регистрована у АПР-у.

2.6.5. Економска одрживост: Није потребна.

2.6.6. Општи критеријуми за кориснике: - Да корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем на територији општине Неготин; — Да корисник има регистровано, категорисано сеоско туристичко домаћинство, или собе, са важећим решењем издатим од општинске управе општине Неготин

2.6.7. Специфични критеријуми: Прихватљиви примаоци: -Физичка лица - приватни предузетници и правна лица у низу микро и малих предузећа - Земљорадничке задруге које се баве угоститељством/кетерингом Прихватљиво подручје: Цела територија Републике Србије -Максимални капацитет броја кревета у регистрованим смештајним објектима ограничен је на до 30 појединачни кревета по примаоцу Прихватљиви издаци се односе на: - Изградњу/реконструкцију и опремње традиционалних (аутентичних) објеката категорисаних само као пољопривредно туристичко домаћинство и домаћи занатски угоститељски објекти у цињу очувања локалне културе и традиције; - промоцију непољопривредних активности (израду и дизајн веб страница; дизајн и штампање промотивног материјала). Интензитет помоћи: - Мање од 20000 еура.

2.6.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
302.2	Подршка активностима везаним за рурални туризам

2.6.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Захтеви се одобравају по редоследу пријема потпуних захтева до утрошка средстава за ту меру и могућност преноса пренетих обавеза у наредну годину .Некомплетни захтеви неће бити разматрани.		

2.6.10. Интензитет помоћи: Инвестиција 302.2: Интензитет помоћи износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава по кориснику је 50.000 динара.

2.6.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих захтева
2	Број остварених ноћења туриста

2.6.12. Административна процедура: Мера ће бити спроведена од стране ЈЛС, а на основу Конкурса који расписује председник општине. Пријава- захтев на конкурс подноси се Комисији за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин, преко Одељења за друштвене делатности, привреду и развој са назнаком "Пријава на Конкурс за доделу дела средстава из Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин за 2023. годину". Комплетна конкурсна документација се доставља у једној затвореној коверти. Пријаве се предају у услужни центар Општинске управе општине Неготин или поштом на адресу: Општина Неготин, Трг Стевана Мокрањца број 1, 19300 Неготин. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа. Достављени захтеви ће бити размотрени и проверени од стране Комисије за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције. Комисија ће захтеве обрађивати по систему прво пристиглих захтева и до утрошка средстава предвиђених за меру и могућност преноса пренетих обавеза у наредну годину ако за то буду опредељена средства. После разматрања захтева, прихватљиви захтеви ће бити проверени теренским обиласком газдинстава потенцијалних корисника. На основу записника и предлога Комисије, председник општине доноси Решење о реализацији програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин за 2023. годину из буџета општине Неготин. Стручне и административно-техничке послове обавља Одељење за друштвене делатности, привреду и развој. Сви они са којима општина има лоше искуство услед не испуњавања уговорених обавеза или услед недомашинског понашања према инвестицији, из претходног периода, немају право остваривања финансијске подршке. Сва правна и физичка лица за које Комисија утврди да нису адекватно искористили добијена средства из буџета општине Неготин, биће у обавези да добијена средства са затезном каматом врате буџету општине Неготин, или су пре истека предвиђеног рока отуђила опрему/механизацију/инвестицију која је била предмет субвенционисања биће им ускраћено право конкурисања за субвенције општине Неготин у наредних 5 година.

2.7. Назив и шифра мере: 304 Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима

2.7.1. Образложење: Техничко-технолошка опремљеност пољопривредног сектора захтева значајније инвестиције у модернизацију производње пољопривредних газдинстава, као и опрему, технологију у циљу додавања вредности кроз прераду као и увођење и сертификацију система квалитета хране.

2.7.2. Циљеви мере: Општи циљеви: Повећање производње; Побољшање продуктивности и квалитета производа; Смањење трошкова производње; Унапређење техничко-технолошке опремљености; Одрживо управљања ресурсима; Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта; Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама. Специфични циљеви: Примена нових технологија и иновација; Успостављање нових прерађивачких погона;

2.7.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у складу са Националним програмом за пољопривреду за период 2018-2020 године. и Националним програмом руралног развоја од 2018. до 2020. Нови програми још нису донети. У току је израда текста

Нацрта Националног програма за пољопривреду за период 2022-2024. године. Започет је и процес израде Националног програма руралног развоја за 2022-2024.

2.7.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су физичка лица - носиоци регистрованих пољопривредних газдинстава и правна лица (укључујући предузетнике) регистрована у АПР-у и Регистру пољопривредних газдинстава у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју.

2.7.5. Економска одрживост: Није потребна

2.7.6. Општи критеријуми за кориснике: Општи критеријуми: Да корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем и производњом на територији општине Неготин; Корисник правно лице (укључујући предузетнике), мора бити у уписан у регистар привредних субјеката, са седиштем на територији општине Неготин. За инвестицију за коју подноси захтев, не сме користити подстицаје по неком другом основу (субвенције, подстицаји, донације), односно да иста инвестиција није предмет другог поступка за коришћење подстицаја, осим подстицаја у складу са посебним прописом којим се уређује кредитна подршка регистрованим пољопривредним газдинствима; Наменски користи и не отуђи нити да другом лицу на коришћење инвестицију која је предмет захтева у периоду од пет година од дана набавке опреме; Добављач и подносилац захтева не представљају повезана лица при чему се повезаним лицима, у смислу овог Програма, сматрају: носилац и чланови породичног пољопривредног газдинства, супружници, ванбрачни партнери, крвни сродници у правој линији, крвни сродници у побочној линији закључно са трећим степеном сродства, сродници по тазбини до другог степена сродства, усвојилац и усвојеник, лица између којих је извршен пренос управљачких права и лица која су повезана у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица.

2.7.7. Специфични критеријуми: Прихватљиви корисници за инвестицију 304.5.1.1. (за набавку опреме за узорковање, пријем, прераду, пуњење и паковање млека производа од млека) Корисници морају бити регистровани у Регистар објеката у складу са Законом о ветеринарству ("Сл. гласник РС", бр. 91/2005, 30/2010 и његове накнадне измене); Корисници који на крају инвестиције имају дневни капацитет прикупљеног млека до 2999л. Прихватљиви корисници за инвестицију 304.5.3.1. (за набавку опреме и уређаја за сушење воћа, поврћа и грожђа као и њихових производа) су предузећа са прихватљивим инвестицијама до 49999 евра. Прихватљиви корисници за инвестицију 304.5.3.5. (за набавку опреме за производњу вина, ракија и других алкохолних пића, као и опреме за дегустационе сале) Корисник мора бити уписан у Виноградарски регистар у складу са Законом о вину ("Сл. гласник РС", бр. 41/09 и 93/12) са максималним расположивим капацитетима годишње производње вина до 19999л на крају инвестиције, а који је уписан у Регистар винарија у складу са Законом о вину ("Сл. гласник РС", бр. 41/09 и 93/12); Прихватљиви корисници за инвестицију 304.5.6.1. (за намену набавке опреме и уређаја за прераду пчелињих производа) су пољопривредна газдинства која имају 5-500 кошница. Прихватљиви корисници за инвестиције 304.5.6.2. (за набавку опреме и уређаја за паковање и складиштење пчелињих производа) су корисници који имају 10-500 кошница.

2.7.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
304.5.1.1	Набавка опреме за узорковање, пријем, прераду, пуњење и паковање млека и производа од млека
304.5.3.1	Набавка опреме и уређаја за сушење воћа, поврћа и грожђа, као и њихових производа
304.5.3.5	Набавка опреме за производњу вина, ракија и других алкохолних пића, као и опреме за дегустационе сале
304.5.6.1	Набавка опреме и уређаја за прераду пчелињих производа
304.5.6.2	Набавка опреме и уређаја за паковање и складиштење пчелињих производа

2.7.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Захтеви се одобравају по редоследу пријема потпуних захтева до утрошка средстава за ту меру и могућност преноса пренетих обавеза у наредну годину .Некомплетни захтеви неће бити разматрани.		

2.7.10. Интензитет помоћи: Инвестиција 304.5.1.1.: за набавку опреме за узорковање, пријем, прераду, пуњење и паковање млека производа од млека, износи 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 100.000 динара. Инвестиција 304.5.3.1.: за набавку опреме и уређаја за сушење воћа, поврћа и грождја као и њихових производа, износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 100.000 динара. Инвестиција 304.5.3.5.: за набавку опреме за производњу вина, ракија и других алкохолних пића, као и опреме за дегустационе сале, износи: 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 100.000 динара. Инвестиција 304.5.6.1. за намену набавке опреме и уређаја за прераду пчелињих производа, износи 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 100.000 динара. Инвестиција 304.5.6.2. занабавку опреме и уређаја за паковање и складиштење пчелињих производа, износи 50% од укупно прихватљивих трошкова умањен за износ средстава на име пореза на додату вредност. Максимални износ повраћаја средстава је 100.000 динара.

2.7.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих захтева
2	Број подржаних пољопривредних произвођача

2.7.12. Административна процедура: Мере ће бити спроведене од стране ЈЛС, а на основу Конкурса који расписује председник општине. Пријава- захтев на конкурс подноси се Комисији за реализацију програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин , преко Одељења за друштвене делатности, привреду и развој са назнаком "Пријава на Конкурс за доделу дела средстава из Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин за 2023. годину". Комплетна конкурсна документација се доставља у једној затвореној коверти. Пријаве се предају у услужни центар Општинске управе општине Неготин или поштом на адресу: Општина Неготин, Трг Стевана Мокрањца број 1, 19300 Неготин. Благовременом доставом сматра се препоручена пошиљка предата пошти најкасније до истека последњег дана утврђеног рока за предају конкурсне документације (печат поште), без обзира на датум приспећа. Достављени захтеви ће бити размотрени и проверени од стране Комисије, у смислу комплетности, административне усаглашености и прихватљивости инвестиције. Комисија ће захтеве обрађивати по систему прво пристиглих захтева до утрошка средстава предвиђених за меру и могућност преноса пренетих обавеза у наредну годину ако за то буду опредељена средства. После разматрања захтева, прихватљиви захтеви ће бити проверени теренским обиласком газдинстава потенцијалних корисника. На основу записника и предлога Комисије, председник општине доноси Решење о реализацији програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Неготин за 2023. годину из буџета општине Неготин. Стручне и административно-техничке послове обавља Одељење за друштвене делатности, привреду и развој. Сви они са којима општина има лоше искуство услед не испуњавања уговорених обавеза или услед домаћинског понашања према инвестицији, из претходног периода, немају право остваривања финансијске подршке. Сва правна лица (предузетници) за које Комисија утврди да нису адекватно искористили добијена средства из буџета општине Неготин, биће у обавези да добијена средства са затезном каматом врате буџету општине Неготин, или су пре истека предвиђеног рока отуђила опрему/механизацију/инвестицију која је била предмет субвенционисања биће им ускраћено право конкурисања за субвенције општине Неготин у наредних 5 година.

III. ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина	/	рзс*
Регион	Регион Јужне и Источне Србије	рзс*
Област	Борска област	рзс*
Град или општина	општина	рзс*
Површина	1.089 km ²	рзс*
Број насеља	39	рзс*
Број катастарских општина	42	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	село Поповица	
Демографски показатељи		
Број становника	37076	рзс**
Број домаћинстава	13906	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, km ²)	34	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	- 14,65	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	- 21,38	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	11,54	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	25,97	рзс**
Просечна старост	44,92	рзс*
Индекс старења	158,18	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)	28,50	рзс*
Основно образовање (%)	28,35	рзс*
Средње образовање (%)	32,87	рзс*
Више и високо образовање (%)	10,28	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)	54,44	Процена
Природни услови		
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	Равничарско и брдско планински	Интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	Смоница, пескуша,песковита иловача, ритска црница, псеудоглеј; 1-4 класа	Интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	Умерено-континентална	Интерни
Просечна количина падавина (mm)	613	Интерни
Средња годишња температура (oC)	11,1	Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	Реке Дунав, Тимок и велики број мањих река, изражене подземне воде	Интерни
Површина под шумом (ha)	27253,61	рзс*

Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	25	рзс*
Пожумљене површине у претходној години (ha)	19	рзс*
Посечена дрвна маса (m3)	14,165	рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ		
Стање ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	4700	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	2600	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	99	
- правна лица и предузетници (%)	1	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	30726	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	28,21	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	30726	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	21905	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	6,54	рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	14108,40	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	300	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	459	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	7000	Интерни
Наводњавана површина КПЗ (ha)	410	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	7906,8805	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	2475,7539	Интерни
- физичка лица (%)	90	Интерни
- правна лица (%)	10	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	Говеда 4043, свиње 12368, овце 10500, козе 2168, живина 75626, кош.пчела 12328, укупно 117.451	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	Трактори 8156, комбајни 356, прикљ. Машины 24082, укупно 32594	рзс***
Пољопривредни објекти (број)	19526	рзс***
чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	2 сушаре, 2 стакленика, 105 пластеника	рзс***
Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	Мин. ђубрива 18964 ха (4051 ПГ), стајњак 1650 ха (1877ПГ), ср.за заштиту биља 15200 ха (3658 ПГ)	рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	10809	рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника) (ha)	99:1	рзс***
Годишње радне јединице (број)	4433	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	8	Интерни
Производња пољопривредних производа(количина):		
- биљна производња (t)	Житарице и крмно биље 159 450 т, воће 11420 т	рзс***
- сточарска производња (t, lit, ком.)	-	Интерни

ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>		
Дужина путева(km)	453	рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	16 пошта, 15652 тел претплатника	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	9752	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	7540	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.м3)	840	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.м3)	-	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	1	Интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	18	рзс*
Број становника на једног лекара	307	рзс*
Број корисника социјалне заштите	307	рзс*
<i>Диверзификација руралне економије</i>		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	2916	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	171	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	597	рзс*
<i>Трансфер знања и информација</i>		
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	да	Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	120 одабраних ПГ+800 осталих ПГ; 38 ФАДН, 7 огледних, и органско	ПССС

Датум и место

М.П.

Потпис овлашћеног лица у АП/ЈЛС